

Inom räckhåll för varandra

**En kvalitativ intervjustudie om
direktkommunikation via mobiltelefonen mellan
unga kvinnor**

Av: Nora Löfholm

Handledare: Sam Holmqvist
Södertörns högskola | Institutionen för Kultur och lärande
Kandidatuppsats 15 hp
Genusvetenskap | vårterminen 2018

Abstract

Many studies on mobile technology are based on the assumption that a mobile phone can be understood as a technical tool, a neutral technical solution with which, in the absence of physical presence, one can interact at a distance. However, there are studies that point to mobile technology as a highly bodily phenomenon capable of affecting time and space. In this qualitative interview study, experiences of intimacy in female friendship are explored and interpreted through direct communication via mobile phone through a queer phenomenological perspective. The results show that direct communication through the phone is an action that takes place between friends, often using messaging features in applications such as snapchat or messenger. Friendship intimacy can be created and manifested in a way that confirms mobile technology that has become an integral part of self and an independent form of communication that either replaces or can be replaced by other communication, but adds its own value and constitutes an additional version of friendship and closeness.

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	<i>Syfte och frågeställningar</i>	5
2	Metod, material och avgränsningar	6
2.1	<i>Tematiskt öppen intervju</i>	6
2.2	<i>Analysmetod</i>	6
2.3	<i>Urval</i>	7
2.4	<i>Avgränsning och tänkbara problem</i>	8
3	Teori	10
3.1	<i>Queer fenomenologi</i>	10
3.2	<i>Känslor av intimitet</i>	13
3.3	<i>Kroppen och tekniken</i>	14
3.4	<i>Sammanfattning</i>	16
4	Tidigare forskning	17
4.1	<i>Verkligt eller överkligt?</i>	17
4.2	<i>Virtuella relationer - kollapsade dikotomier</i>	18
5	Analys	20
5.1	<i>Närhet och avstånd</i>	21
5.2	<i>Sträckas ut - känslor som får plats</i>	24
5.3	<i>En aktiv handling – formas av och med varandra</i>	29
6	Slutdiskussion	33
7	Källor och litteratur	35
8	Bilaga: Intervjuguide	37

1 Inledning

Det finns ju ingenting som är såhär ”oj det här får vi inte, det här känns fel” typ som att det känns fel att dumpa någon på sociala medier. Det finns ju ingenting sånt i vår relation som blir såhär oj det *här* tar vi irl. – *Wilma*

Jag smsar och chattar varje dag, ett flöde av ord som alltid är med, så länge batteriet håller och teckning finns. Praktiskt när man ska ses, tryggt när man jag är på väg hem ensam i mörkret. Jag har aldrig funderat över att det skulle vara för mycket eller stjäla min tid. Rubriker som målar upp mobilen som ett hot mot mellanmännsliga relationer dyker upp. Kändisar på går ut med att de slopat smartphonen, befriar sig själva från mobiltelefonens klor. “Tekniken - ett hot mot kärleken” (Aftonbladet, 2010), “Så kan mobilen sabba ditt förhållande” (SVT nyheter, 2016), “Surfandet gnager i många relationer” ingressen inleds: “Du ligger hellre med din mobil än med mig.” (Göteborgsposten, 2016). Kärleksrelationer och skräckexempel. Psykologen och sociologen Sherry Turkle lyfter i *Alone together: Why we expect more from technology and less from eachother* liknande skräckscenarion. Tekniken kopplas till en interaktion som blir mindre genuint mänsklig, mer ensam och mindre fokuserad på kvalitativt mellanmännsligt utbyte. Interaktion som äkta och mänsklig kontrasteras mot den oäkta och omännsliga interaktionen som sker både med och via tekniken. Omslaget av boken illustrerar människor som går nerböjda över sina telefoner - en bild som många återvänder till för att beskriva det moderna samhället - ofta i negativa ordalag. Turkle ser på teknik som något från oss separat, inte en del av det mänskliga utan tvärtom målar upp det som det mänskligas motsats, något kallt och hotfullt.

Forskning på teknikmedierade relationer fokuserar ofta likt tidningsrubrikerna på kärleksrelationer och/eller sexualitet i exempelvis datingappar, porrkonsumtion och kommunikation på distans mellan kärlekspar. Att lyfta in och förstå den kvinnliga vänskapen i sammanhanget är relevant för att utöka material som finns kring digitala intimiteter och förstå en annan typ av relation. Vänskap är inte lika direkt och förgivettaget fysiska på det sätt som kärleksrelationer antas vara och därför inte lika uppenbart intima. Det finns inte heller de föreställda naturliga band som mellan familjemedlemmar som också förekommer ofta i studier av relationer medierade via mobiltelefoner. Mobiltelefonmedierad vänskap väcker inte lika många spontana frågor kopplat till intimitet eftersom det inte är lika tydligt *vad* intimiteten och beröringen i en vänskapsrelation består i. Vänskap mellan kvinnor är något jag fascinerats av på ett nästan idealiserande sätt, jag kan uppleva det som nästan magiskt. Men varför känns det

magiskt? Det gör mig intresserad av hur man kan förstå de här relationerna, de finns i mitt liv och de finns åtminstone i mina vänners liv. Vart vi väljer att vända oss i olika situationer, vad vi väljer att göra och med vem är delar av hur vi orienterar oss i livet. Hur påverkas dessa orienteringar av digital intimitet mellan kvinnor? Hur ges relationer mellan kvinnor mening? Är det ett tidsfördriv som vi ägnar oss åt bara för att vi kan eller är det något annat? Påverkar det livets rörelser? Det blir särskilt intressant att titta på och lyfta när mobilanvändandet som relationsbyggande kodas feminint och ofta uppmärksammas som något negativt, världsfrånvänt eller oäkta.

1.1 Syfte och frågeställningar

Jag ska i min uppsats undersöka intimitet via direktkommunikation mobilen i kvinnliga vänskapsrelationer. Jag ska lyfta och analysera hur intimiteten görs och upplevs av kvinnorna i deras pågående relationer. Syftet är att undersöka och fenomenologiskt tolka upplevelsen av intimitet för att lyfta kvinnlig vänskap som delvis medieras via mobiltelefonen för att förstå hur den påverkar relationerna och personerna i dem. Vad som görs och hur det känns även när den som vi interagerar med inte är *där* fysiskt i rummet. Utifrån Ahmeds queera fenomenologi ska jag undersöka hur det jag upplever som magiskt kan förklaras och vilka praktiker som ligger bakom.

- Hur görs intimitet mellan unga kvinnliga vänner via mobilen?
- Hur kan intimiteten via mobilen förstås queerfenomenologiskt?

2 Metod, material och avgränsningar

Jag har genomfört tre intervjuer med fyra informanter i tematiskt öppna intervjuer utifrån Patrik Aspers *Etnografiska metoder* (2011). Nedan kommer jag presentera och reflektera över den tematiskt öppna intervjun som metod för att sedan lyfta avgränsningen som gjorts och de tänkbara problem metoden och avgränsningen kan ha fört med sig i min undersökning. Min ambition är att vara så transparent jag kan för att ge en bild av hur min undersökning är situerad.

2.1 Tematiskt öppen intervju

Jag har för att besvara mitt syfte och mina frågeställningar använt mig av en tematiskt öppen intervju (Aspers, 2011:144ff). På grund av min ansats att undersöka subjektiva upplevelser så är en intervju som tillåter det fria berättandet att ta plats för att komma åt den levda erfarenheten en förutsättning. Den kvalitativa intervjumetod jag utgår ifrån bygger på en epistemologi som inte ser att vetenskap kan objektivt inhämtas eller ses som en absolut sanning. Jag ser det alltså inte som att det går att inhämta sanning genom mina informanter. Kunskapen som inhämtas ska ses som situerad i en specifik kontext vid ett specifikt tillfälle i interaktion mellan informant och forskare (Johansson, 2005:25f). Språket speglar inte en verklighet utan är en performativ akt, informantens svar är producerade i just denna unika intervjusituation och det går inte att generalisera utifrån en viss berättelse, det ska snarare ses som en av flera berättelser (Hesse-Biber, 2006:119). Att samtalet är konstruerat i den givna situationen ska inte ses på som en motsats till god vetenskap, det går i linje med den epistemologiska grundsynen att kunskap konstrueras och aldrig är helt genomskinlig (Johansson, 2005:26). Den tematiskt öppna intervjun tillåter mer av ett samtalets form än de intervjuer som är mer styrda av en intervjuguide (Aspers, 2011:144). I mina intervjuer har jag för att komma tillåta ”utsträckning i samtalet” och komma åt de levda upplevelserna valt att utgå från teman att samtala kring. Utifrån svaren kan jag följa upp och uppmuntra samtalet snarare än att styra intervjun med strikta frågor (Johansson, 2005:172). De teman som jag i mina intervjuer utgick från var: relationer via mobilen, fysisk och virtuell närhet och rummets påverkan i relation till mobilen. Övergripande återkom genom alla teman vilka känslor som kopplades till det de beskrev.

2.2 Analysmetod

För att analysera mitt material så har jag först transkriberat alla intervjuer i sin helhet med i varsitt dokument. För att sedan kunna koda och urskilja teman i dem. För att göra detta har jag

använt mig av Heléne Thomssons (2010) lodräta och vågräta analys ur *Reflexiva intervjuer*. Den lodräta och vågräta analysen bygger på att först analysera lodrätt – varje intervju enskilt och markera teman och återkommande mönster. När detta gjorts med alla intervjuer, i mitt fall tre, så görs den vågräta analysen som identifierar gemensamma teman för intervjuerna som kan användas som underlag för en analys. Jag gjorde också så som Thomsson föreslår att jag skrev ut, kodade för hand för att sedan klippa och klistra ihop intervjuerna under nya teman (Thomsson, 2010:154f). Thomssons metod passade mitt material och den undersökning jag gör eftersom den efter vad som visar sig genomgående i materialet ordnar in och kan se mönster. Eftersom jag hade bestämda och fasta teman i mina intervjuer var detta ett bra sätt att röra sig bort från de förutbestämda teman som intervjuerna utgick ifrån och finna de gemensamma dragen i materialet som kunde lägga grunden för analysen. På så sätt ges materialet utrymme att ”sträckas ut” som Johansson uttrycker det och inte fastna i endast i de ramar som jag satte för intervjuerna (Johansson, 2005:172).

2.3 Urval

Jag fick kontakt med de informanter som är med i undersökningen genom att söka i mitt eget kontaktnät, de jag intervjuat är inte vänner till mig men känner personer som jag är vän med. Anledningen till detta var att mina försök att hitta informanter jag inte hade någon koppling till inte fick någon respons. Alla informanter är unga tjejer i åldrarna 20-23, födda i Sverige och boende i en större stad. Urvalet är litet och homogent, min ambition är inte att producera generaliserbar kunskap utan att undersöka hur mobilanvändandet ser ut och kan tolkas hos dessa individer. Däremot skulle det vara intressant om urvalet hade en större diversitet som kunde visa på fler erfarenheter och göranden. De intervjuer som jag gjorde genererar kunskap om hur unga kvinnor förstår och gör sina vänskapsrelationer genom direktkommunikation i mobilen.

När jag letade efter informanter till min undersökning så började jag med att publicera ett inlägg i två stängda grupper på facebook, ena gruppen är för personer som identifierar sig som kvinnor eller ickebinära och hade vid tillfället ca 4700 medlemmar och den andra tillhör en feministisk ideell förening och hade vid tillfället ca 140 medlemmar. Där postade jag ett inlägg:

Hej! Jag ska skriva en c-upsats i genusvetenskap som handlar om digital intimitet mellan personer som identifierar sig som kvinnor i vänskapsrelationer. Jag vill kolla på hur relationerna görs och upplevs genom mobilen och hur de påverkar våra liv att komma åt intimitet även när vi

fysiskt befinner långt ifrån varandra. För att få reda på det letar jag efter informanter! Jag söker de som identifierar sig som kvinnor och helst intervjuar jag kompispar ihop och pratar om vänskap, sms, närhet/distans och känslor kopplade till det. Kan du och din kompis prata med mig en timme eller två i nästa vecka? Hör av er till mig!

På inläggen fick jag inget svar som ledde till intervju och bestämde mig för att leta i mitt eget kontaktnät. Jag hörde av mig till några vänner och bekanta med frågan om de hade någon skulle kunna vara intresserad av att delta, hade de det så skickade jag med samma meddelande som jag publicerat på facebook för dem att vidarebefordra eller tog direkt kontakt med dem. Två av mina informanter kunde bara genomföra intervjuerna själva så jag bestämde mig också då för att både intervju ett par och två ensamma för att få ett större material än om jag antingen valt bort paret eller de två enskilt. Det blev till slut fyra informanter i tre intervjuer som genomfördes – alla genererade genom min bekantskapskrets. Svaren är därför påverkade av att jag och informanterna genom våra vänner känner till varandra, vissa saker kan ha utelämnats eller lyfts extra mycket på grund av det. Intervjuer med Maria, Rakel och Wilma genomfördes när vi träffades fysiskt och Annies intervju skedde över Skype eftersom hon inte bor i Stockholm. Rakel och Wilma är ett vänpar som jag intervjuade tillsammans medan Annie och Maria intervjuades ensamma. Namnen som används i uppsatsen är fingerade.

Annie, 22 år, studerar konst i Oslo. Intervjun genomfördes via Skype.

Rakel 20 år, pluggar på folkhögskola och jobbar som siminstruktör i Stockholm. Intervjuades tillsammans med Wilma i en park i Stockholm

Wilma 21 år, jobbar på förskola och som servitris i Stockholm. Intervjuades tillsammans med Rakel i en park i Stockholm.

Maria 23 år, psykologstudent boende i Stockholm. Intervjun gjordes hemma hos Maria.

2.4 Avgränsning och tänkbara problem

Svaren som jag fått och som jag använder mig av är påverkade av formen som intervjun gjordes i. Eftersom Rakel och Wilma alltid också hade den andra att förhålla sig till och inte bara till mig som intervjuar så är detta något som påverkat mitt material. Alla informanter rörde sig på olika nivåer av hur mycket de var villiga att dela med sig, om de svarade mer personligt eller

generaliserande och allmänt och vilka känslor som fick ta plats. Detta såg jag dock inget mönster i som jag kunde koppla till om de var i par eller ensamma. I intervjun med Rakel och Wilma så överlappade de ständigt varandra, vissa frågor kom inte från mig till exempel, utan från någon av dem till den andra. Det var något som jag inte behövde förhålla mig till i de andra intervjuerna, hur de skapar sina svar genom överlappanden, medhåll och frågor - tillsammans. Det är deras svar som de ger enskilt men i sällskap av varandra i situationen och med mig. De andra två intervjuerna var bara i samkonstruktion av samtalet tillsammans med mig som jag kunde och kan reflektera över och försöka minimera en maktassymetri (Johansson, 2004:175), den relation som finns mellan dem har jag ingen insyn i förutom att jag deltar i samtalet med dem. Svaren från Rakel och Wilma ska ses som från två informanter men formulerade tillsammans. Skillnaderna i intervjuerna, par eller ensamma, har påverkat mitt material men inte på ett sätt som gör det ojämförbart. Det var en stor tillgång att Rakel och Wilma verkade känna sig bekväma eftersom de valt att delta tillsammans. Innehållet i alla intervjuer var både lika och olika och innehöll fyra olika personers upplevelse av relationer via mobilen, även om parintervjun refererade mycket till deras relation till varandra så återkom jämförande med andra relationer.

3 Teori

De teoretiska förståelseramar jag kommer utgå från i min uppsats är Sara Ahmeds queera fenomenologi som den presenteras i *Queer phenomenology - orientations, objects, others* och i artikeln "Orientations: Toward a Queer Phenomenology" (Ahmed, 2006a & 2006b) för att förstå upplevelser, känslor och ageranden som orienterande. Därefter kommer jag under rubriken "Känslor av intimitet" sammanfattar de teorier och förståelser kring intimitet som jag kommer använda mig av utifrån Lynn Jamieson (1998), Sara Ahmed (2004) och Lauren Berlant (1998). Efter det följer en sammankoppling mellan kropp och teknik utifrån Donna Haraway (1991), Rosi Braidotti (2012) och Jenny Sundén (2016). Avslutningsvis knyter jag ihop teoridelen genom att sammanfatta och lyfta de viktigaste begreppen i relation till min undersökning.

3.1 Queer fenomenologi

Jag kommer inleda med att presentera Ahmeds queera fenomenologi. Genom att visa på hur både ras och sexuell orientering kan förstås fenomenologiskt som desorienterande upplevelser så queerar Ahmed fenomenologin och gör den användbar för att förstå hur olika kroppar har olika utgångspunkter för att kunna orientera sig. Jag kommer inte titta på queera orienteringar i den bemärkelsen som Ahmed gör det utan snarare titta på det som inte avviker från det förväntade och därför inte heller uppmärksammas. Det finns bra verktyg i Ahmeds fenomenologi att förstå även dessa orienteringar och jag har valt att lägga vikt vid vissa delar av teorin som går att applicera på det jag undersöker. Ahmed utgår från ett fenomenologiskt sätt att förstå världen, vi ger objekt mening genom hur vi bebor världen och riktar oss mot de objekt som finns runt oss - vi orienterar oss. Att vara orienterad innebär att hitta vägen vilket också innebär att känna sig hemma, att kunna sträcka sig efter något och finna det där man vet att det är. Ahmed menar att man kan vara i linje med eller avvika från linjen utefter vilken man förväntas orientera sig. När kroppar riktar sig mot ett objekt tillsammans skapas en gemensam förståelse av det, rummet påverkas då av denna dominerande riktning. De kroppar som riktar sig på samma sätt kan sträcka ut sig och bebo rummet - känna sig som hemma (Ahmed, 2006b:543f). Vad det innebär att inte följa linjen är en ovisshet som kan orsaka obehag och desorientering. Hur vi rör oss framåt orienterar oss i livet kan misslyckas och när vi gör det blir vi desorienterade (Ahmed, 2006a:11). Utifrån Merleau-Ponty ser Ahmed på kroppen som en nollpunkt utifrån vilken världen och objekten i den breder ut sig. Kroppen bestämmer vad som är "här" och "var" kroppen kan sträcka sig. För att förstå orientering utifrån denna tanke är

alltså inte bara “här”, centralt för att förstå hur vi orienterar oss utan också “var”. Var och vart kroppen kan sträcka ut sig har betydelse - de objekt vi vänder oss mot formar oss samtidigt som vi formar dem (ibid:8f). Vi är alltså i konstant samspel och samkonstruktion med vår omgivning. Våra kroppar tar inte bestämt slut utanför hudens gräns, kroppen samspel med de rum vi sträcker ut oss i förlänger oss. Att göra sig intim med sin omgivning är enligt att göra sig själv hemmastadd (ibid:10).

Orienteringar menar Ahmed är något som görs, de vägar vi förväntas vandra är upptrampade av andra före oss - de skapas av att de blir följda. Det är en performativ repetition av handlingar som blir normativa vägar att välja, de mest upptrampade är lättast att välja. Det performativa pekar på handlandet som skapar normerna och Ahmed menar med hänvisning till Butlers resonemang kring performativitet att arbete krävs för att följa linjerna men att detta arbete ofta förblir osynligt för kroppar och dess omgivning eftersom det ses som självklart.

“Directions are about the magic of arrival. In a way, the work of arrival is forgotten in the very feeling that the arrival is magic.” (ibid:16f).

Att anlända till en punkt som förväntas bara händer, det är så självklart att det ska hända att det arbete som görs för att uppnå det glöms bort. Det som kan uppfattas som magi är resultatet av ett hårt arbete att följa de riktlinjer vi får och att följa dem rätt. Att orientera sig enligt den förväntade linjen är sammankopplat med press, förväntningar och löften om belöning (ibid:16f). Att följa en linje som inte många andra trampat upp innan eller trampa upp en egen linje har inga löften om belöning - de har ovisshet och obehag (ibid:18). Orienteringar är begreppet som Ahmed använder för att förstå hur vi tenderar att rikta oss i vissa riktningar framför andra. Hon tar upp sexuell orientering och rasifiering i rum som exempel på hur olika linjer skapas, tvingar in och utesluter. Att följa den riktningen uppfattas som vägen till ett gott liv. Att inte orientera längst linjen vilken uppfattas som vägen till ett gott liv är de liv som trots alla vägvisare och knuffar i “rätt” riktning inte följer upp dessa och lever upp till dess uppfattningar om ett gott liv som de orienterar sig istället längs en queer linje (ibid:21).

Vi tar olika riktning mot objekt, hur vi vänder oss mot dem ger dem mening. Vår uppfattning och känsla inför objektet kommer påverka hur vi vänder oss mot det och vad vi gör med det. På så sätt tar vi en position i relation till objektet, hur jag uppfattar objektet påverkar på det sättet vad vi gör och hur vi bebor platser. Vi är vända mot objekten och de är vända mot oss i

ett ömsesidigt skapande av varandra (ibid:27f). Vi är upptagna av objekt och med objekt (ibid:44). Det är dessa objekt som låter kroppen expandera i rum och misslyckas vi med det så misslyckas vi i vår orientering. Vi formas av de objekt som finns i vår närhet och inom räckhåll. Både objekt och platser är gjorda för vissa kroppar, passar och förlänger vissa kroppar - att kunna orientera sig och inte bli desorienterad är alltså ett privilegium för kroppar som "passar" (ibid:51f). Att kroppen expanderar sträcks ut och att man kan se denna utsträckning som en andra hud betyder inte däremot att kroppen och objekten är samma menar Ahmed med hänvisning till Merleau-Ponty. Kroppen är inte bara ett objekt bland andra i världen den är en "point of view" - punkten varifrån rummet och världen vecklas ut och det är utifrån denna specifika punkt som vi kan bebo rum till skillnad från objekten som bara är på en plats (ibid:52f).

Upprepandets arbete blir osynligt, hur vi tillsammans sträcker oss efter och vänder oss mot objekt och andra kroppar i rum ses inte som aktiva handlingar. Repetition naturaliserar exempelvis genus - handlingar verkar smälta samman med och naturligt födas ur en specifik kropp medan de enligt Ahmed är en performativ handling. Det innebär också att handlingen är något som kan göras annorlunda. Ett görande som kan avvika från, medvetet eller omedvetet, frivilligt eller ovilligt (ibid:57f). När en kropp avviker från normativ performativitet så tar den upp ny plats - trampar upp nya vägar, linjer som kan följas. Att röra sig på ett oväntat sätt, på ett sätt som inte är i linje med rummets gemensamma riktning gör att kroppen inte förlängs i rummet. Att vara "out of line" är att röra sig enligt andra linjer, queera linjer (ibid:66). Detta ger Ahmed exempel på vidare kring queera begärslinjer och hur kroppar görs till "den andra" i vita rum. Jag kommer inte behandla dessa orienteringar specifikt så jag kommer inte gå in på hur kroppar stoppas, missförstås och inrättas i en straight linje utifrån sexuell orientering eller hudfärg. Jag kommer intressera mig för linjer som finns mellan kvinnliga vänner, vilka vägar de skapar och hur de sträcker sig mot varandra. Linjerna mellan dem förväntas finnas där som vänskap men hur det händer i det förgivettagandet blir nästan som Ahmed beskrev det *magiskt*, det är ett arbete som försvinner i att det ses som naturligt och som det ska vara. Vi tar form av vår omgivning och objekt omkring oss, då bör vi också ta form och forma ett objekt som nästan alltid är med oss – mobiltelefonen. Vi tar också form av varandra och formar varandra. Hur det går till vill jag undersöka, det kanske känns magiskt men jag vill se på vad som händer i relationer mellan kvinnor. Ahmed menar att en queer fenomenologi kan vända sig mot det som glider och ser vi inte på vad som händer kan vi inte heller se om det är "out of line", vad som kanske skakar om och i en vid bemärkelse queerar linjer.

3.2 Känslor av intimitet

Intimitet som begrepp kan definieras på olika sätt i olika kulturella och historiska sammanhang och beroende på i vilket syfte begreppet används. Det finns ingen universell absolut definition. Sociologen Jamieson undersöker i *Intimacy: personal relationships in modern societies* (1981) en typ av intimitet som hon menar är dominerande i det moderna samhället, i alla fall i hur man pratar om intima relationer, disclosing intimacy eller blottande intimitet (min övers). Jamieson menar att det finns många dimensioner av begreppet intimitet och att inte alla måste vara närvarande i en relation för att den ska upplevas som intim. Jamieson menar att vissa aspekter av den blottande intimiteten hon undersöker måste ingå:

[...] disclosing intimacy must include close association, privileged knowledge, deep knowing and understanding and some kind of love but it need not include practical caring and sharing. (Jamieson, 1981:13)

Att undersöka intimitet är komplicerat eftersom sättet att undersöka de levda praktikerna ofta sker genom intervjuer där informanterna berättar anpassar sin historia till de offentliga berättelserna om intimitet som är normerande eller ett ideal (ibid:12). Intimitet är en subjektiv upplevelse av relationer som *nära* vilket kan vara ömsesidiga känslor av kärlek och förståelse mellan personer eller fysisk närhet där intimitet är att vara kroppsligt nära som exempelvis i sexuella relationer. Fysisk närhet mellan kroppar behöver dock inte innebära intimitet (Jamieson, 2011:1). Även Berlant (1998) visar på att berättelser om intimitet ofta förekommer i det som känns nära och privat - i våra relationer med familj, vänner och partners. Men det intima blandas hela tiden upp med det publika, de läcker in i varandra och kan inte ses som separata sfärer. Det intima är publikt, det är ständigt en del av det publika precis som det utanför en intim relation alltid läcker in i relationen (Berlant, 1998:281f). Om jag återvänder till Ahmeds syn på att bebo rum så använder också hon begreppet ”att göra sig hemmastadd” och menar att det innebär att göra sig intim med den plats man är på (Ahmed, 2006a:11). Närhet med något och att känna något är inte samma sak men att känna närhet blir intimt, det kan i fenomenologiska termer beskrivas som att ha en annan person, subjekt inom räckhåll och vara inom räckhåll för denna, en upplevelse av *närhet* och att *känna* personen.

Att känna rör oss. Ahmed förklarar i *The Cultural Politics of Emotion* (2004) genom en ordlek med engelskans “move” hur känslor och känsel på flera sätt blir relevanta i det levda livet. Move går att översätta till svenskans röra och kan på samma sätt illustrera det mångtydiga i

ordet. Vi kan röras till tårar, vi kan fysiskt röra på oss på grund av känslor (bort från något eller mot något) och vi kan känna genom att röra och beröra. Känslor rör oss, får oss att orientera oss på vissa sätt och kan därför kopplas samman med den queera fenomenologin (Ahmed, 2004:11). Känslor kan med Ahmed förstås som orienterade - tenderande mot objekt i vår omgivning laddade med känslor, det är inte i objekt som andra känslor sitter utan i mötet med ett objekt (ibid:6). I mötet med objekt uppstår känslor som får oss att röra oss men känslor kan också fastna eller ”stick” som Ahmed beskriver det. Med hjälp av begreppet sticky beskriver hon hur vissa känslor stannar i objekt, tecken och i språk och ”klistrar” ihop olika objekt och kroppar genom hur de rör oss (ibid:195).

Ahmed behandlar känslor i en politisk kontext där hon argumenterar för känslors inkludering men också att känslor inte kan ses som ett vittnesmål om sanning. Hon menar att vi måste se känslor och inte släta över, att läka inte kan innebära att släta över utan att spår av sår måste finnas kvar och synas. Detta är en värdefull del känslor har i det politiska arbetet mot förtryckande strukturer som ska ses som arbete (ibid:201f). Ahmeds resonemang kring hur vi rörs och rör oss på grund av känslor är relevant för den undersökning jag gör, för att förstå vad i nära relationer som får oss att orientera oss, nära relationer har allt att göra med känslor. Jamieson menar att, åtminstone den typen av blottande intim relation hon undersöker innehåller ”some kind of love” (Jamieson, 1981:13) – någon typ av kärlek, någon typ av känsla ingår. Det jag ser som centralt är hur känslor kan förstås som orienterande, att känslor är fenomenologiskt viktiga en del hur vi upplever livet och att känslor inte står i kontrast till eller underordnas rationalitet. Med det sagt är inte känslor direkt sanning eller bevis, men de är effekter (Ahmed, 2004:194f).

3.3 Kroppen och tekniken

I Haraways *Cyborg manifest* (1991) så föreslår hon ett nytt sätt att tänka, genom cyborgfiguren ska vi kunna röra oss bortom gränser och dikotomier skapade av människor. De hon radar upp är tre dikotomier, den mellan människa och djur, den mellan organism och maskin och den mellan det fysiska och det icke-fysiska. Dessa dikotomier måste kollapsas för att vi genom idén om cyborg feministiskt ska kunna tänka bortom det som är nu (Haraway, 1991:152). Haraway menar att det inte går att bortse från eller separera vårt förkroppsligande från tekniken som blir allt mer sofistikerad och osynlig, den högteknologiska världen är den värld i vilken vi blir till (ibid:173). Gränsen mellan människa och maskin suddas ut allt mer. Eftersom vi som

subjekt inte existerar före de linjer och gränser som dras utan med dem kan vi inte separeras från dessa gränser vi upprättat (ibid:201). En av dessa gränser är som sagt den mellan organism (djur eller människa) och maskin – gränsen där emellan är en mänsklig föreställning som Haraway menar inte är mer verkliga än vi gjort dem. Att frigöras från dem sker inifrån eftersom vi inte existerar för dem eller utan dem. Här och nu är vi påverkade av teknik, den är överallt och vi ser inte längre hur den fungerar med blotta ögat (ibid:153). Dualismen som strukturerar våra tankar leder till förtryck och underordning och Haraway menar att tekniken utmanar dessa dualismer genom att suddas ut distinktioner mellan vem av människa och maskin som är vem i olika dikotomier. Hon frågar sig varför våra kroppar ska ta slut i vår hud. Teknik behöver inte förstås utifrån dualismen mellan organism och maskin, den kan vara med oss som en protetisk förlängning eller kompanjon menar Haraway (ibid:178f).

Braidotti menar i dialog med Haraways cyborg att den idag gäller alla, figuren som tänker samman teknologi och mänsklig kropp är verkligheten även för de som snarare drabbas av tekniktillverkningens baksidor än kan göra sig den tekniska utvecklingen till godo. De som producerar teknik för de som ska använda den är också de sammankopplade med tekniken och drabbade av den på ett cyborgskt förtryckande vis. De protetiska förlängningar av oss som nu finns och möjligheten till konstant tillgänglighet gör cyborg till ofrånkomligt till en del av vårt förkroppsligande (Braidotti, 2012:120f; se även Folkmarson-Käll, 2013:30f). Sundén (2016) kopplar ihop genus och teknologi för att visa hur genus kan förstås som ett misslyckandets teknologi, ett maskineri som alltid kommer fela men som vill framstå som starkt, sömlöst och ogenomträngligt. Sundén menar istället att teknologi såväl som genus alltid är ”i grunden trasigt”, det kommer fela, förändras och fela igen (Sundén, 2016:26). Av Haraways cyborgfigur lyfter hon det gränsöverskridande som hon menar blivit minst uppmärksammat av de tre dikotomier Haraway radar upp – den mellan fysiskt och icke-fysiskt. Denna gränsöverskridning som blir aktuell i förhållande till teknik, den som finns överallt och inte gå att ta på som något icke-fysiskt (ibid:25; se även Haraway, 1991:153). Varken teknik eller kroppar är kontrollerbara eller sammanhållna perfekt fungerande maskinerier. Kroppar kan inte heller separeras från teknologin. I felandet finns en egen agens och olydighet som är teknologisk och är helt omöjlig att separera från vad det är att vara människa. Sårbarhet och instabilitet i görandet av genus menar Sundén kan ses som denna teknikens agens att fela och revoltera (ibid:39f).

Att vara i samspel med tekniken och låta gränserna flyta kan inte förstås endast som en gränsöverskridande potential som Braidotti påpekar. Alla har inte tekniken med sig som en trevlig kompanjon, men vi blir till med den och genom den förkroppsligas vi. Det sker i gränslandet mellan fysiskt och icke-fysiskt för beröringen av tekniken behöver inte vara direkt fysiskt synlig eller något att ta på. Mobiltelefonens teknik är inte självklart fysisk, objektet finns och går att se och att ta på, den låter, vibrerar och lyser. Men koder och system innanför den lysande skärmen går inte att ta på och meddelanden som skickas och tas emot flyger för oss osynligt mellan oss. Sammanblandningen mellan människa/maskin och fysiskt/icke-fysiskt görs väldigt tydlig. Vi kan känna beröring och beröra, förmedla känslor och använda mobilen som en förlängning av oss själva. Oupplösligt sammankopplad med kropp och känslor.

3.4 Sammanfattning

Jag utgår från Ahmeds förståelse av orientering – hur vi riktar oss och mot vad påverkar oss. Hur vi har möjlighet att orientera oss beror på vår kropps utgångspunkt i rummet eller rummen vi befinner oss i. Att vara orienterad är att hitta och känna sig hemma, att kunna sträcka sig mot något och finna det där man förväntar sig att det ska vara och på så sätt sträcka ut kroppen i rummet och bebo det. Vi orienterar oss längs olika linjer som skapas av att vi följer dem, linjer/vägar och sätt att orientera som är normativa blir lättare att orientera längs med eftersom flera innan oss trampat upp vägen. Att följa linjer är ett arbete som knappt syns eftersom det uppfattas som det normativa, det är först när någon avviker från en förväntad orientering som det uppmärksammas och blir synligt. Det som förväntas tar oss till platser på ett sätt som kan uppfattas som magiskt och ”bara händer”, men det ligger arbete bakom att följa linjer på rätt sätt. Vad vi riktar oss mot innefattar både objekt och andra kroppar. Vi formas alltså också av relationer vi har till varandra. I relation till objekt och andra så orienteras vi också av känslor som får oss att orientera oss mot och ifrån objekt på olika sätt. Vi kan uppleva intimitet med andra och med vår omgivning som får oss att känna oss hemma eller inte. Intimitet är aldrig endast privat utan är ständigt i kontakt och samkonstruktion med det publika och de påverkar varandra. Kroppen är även i oavbruten kontakt med teknik. Att tänka dualistiskt med kroppen och människan som maskinens motsats går inte. Kroppen är i konstant samkonstruktion och sammansmältning med tekniken på olika sätt. Tekniken förändrar på vilka sätt vi kan känna intimitet med varandra och är en del av hur vi förkroppsligas, hur vi orienterar oss i världen.

4 Tidigare forskning

Nedan följer den tidigare forskning som är intressant för min undersökning, den berör vänskap, mobilen som medie, internet, teknologi och kroppslighet samt både positiva och negativa inställningar till kommunikation i nära samspel med teknik. Fokus i många studier i forskningsfältet ligger på att hur sexuella (främst heterosexuella) relationers intima kontakt medieras genom teknik (se t.ex. Lasén & Casado, 2012, Gerber et al 2016). Jag har valt att inte använda mig dessa av eftersom de berör en viss typ av intimitet som innehåller sexualitet och framförallt fokuserar på just kärleksrelationens förhållande till att vara intim på distans eller uppleva sexualitet utan fysisk beröring. Forskning kring teknik och kvinnlig vänskap fokuserar ofta på publika iscensättningar av relationer på internet och hur de kan tolkas. Inte heller dessa är intressanta för mig eftersom mitt fokus ligger på att undersöka upplevelsen av och hur de själva beskriver relationen i direktkommunikation med varandra och inte hur deras relation kan tolkas utifrån ett offentligt material (se t.ex.; Kanai, 2017, Dobson, 2011). Jag har valt att presentera forskning som kan representera fältets olika syn på teknik som från oss åtskilt eller en del av oss och hur kommunikation omformar upplevelser och betydelser av närhet, avstånd och kroppslighet.

4.1 Verkligt eller överkligt?

För att illustrera kritik mot den nya tekniken och dess påverkan på relationsmönster så återvänder jag till Sherry Turkle. *Alone together: Why We Expect More from Technology and Less From Each Other* (2012) är en bok som ifrågasätter och problematiserar användandet av ny teknik, precis som titeln avslöjar, som något som får oss att röra oss från varandra. Turkle kopplar också den här utvecklingen till det mobilanvändande hon menar pågår nu. "We are increasingly connected with each other but oddly more alone" (Turkle, 2012:19). Några som delvis bekräftar Turkles resonemang om försämrade relationer till följd av ny teknik är Nancy Baym och Jeffrey A. Hall (2011) som i sin undersökning av vilka konsekvenser ökad andel sms och telefonsamtal får i relationer mellan vänner. Resultatet är dock motsägelsefullt - det ömsesidiga beroendet av varandra i relationen ökar i takt med att samtal och sms ökar, det fyller funktionen att upprätthålla relationen. Dock så ökas förväntningarna och det ömsesidiga beroendet vilket samtidigt gör att tillfredsställelsen i relationen minskar, känslor av skuld och fångenskap i att alltid vara tillgänglig för relationen blir en negativ konsekvens av den positiva i att den kan upprätthållas i ömsesidigt beroende (Baym & Hall, 2011:325f). Författarna lyfter potentiella negativa effekter av nära relationers användande av mobiltelefonen men fixerar inte

det negativa i själva tekniken utan användandet av den. De negativa konsekvenserna hos Baym och Hall handlar om den mänskliga relationens *ökade* beroende av varandra via mobilen och inte mobilen i sig. Utan någon annan på andra sidan mobilens kommunikation så finns varken problemet i det ökade beroendets fångenskap eller relationens upprätthållande. Intimitet via mobilen kan problematiseras men den finns där. Som Lisa Folkmarson-Käll argumenterar i *Närhetens intima avstånd: Om känselsinnet som sammanbindande och gränsdragande* (2013) så behöver kroppen inte fysiskt röras för att känna något, känslor kan väckas utan fysisk närvaro och beröring innebär alltid att själv beröras. I fallet av kommunikation mellan två människor finns alltså alltid en ömsesidighet kroppsligt, via teknik också. Vidare lyfter Folkmarson-Käll intimitet via teknik som kroppslig men skapad för ett privilegierat skikt, tillkomsten av dessa tekniker påverkar de kroppar som producerar tekniken på helt andra sätt än de privilegierade som kan ta del av teknikens möjligheter till intimitet över långa avstånd. Detta är viktigt att lyfta, då det även i min uppsats kommer fokuseras på det privilegierade skikt som använder tekniken och hur de påverkas kroppsligt genom intimiteten vilket utelämnar de kroppar som påverkas av att tillverka men inte av teknikens potential i rörlighet och närhet på avstånd (Folkmarson-Käll, 2013:30f). Att förstå intimitet som något som inte är okroppsligt bara för att det inte sker hud mot hud är grundläggande för att förstå digital intimitet. Kroppen är aldrig försvunnen eller utsuddad online, den är närvarande och av betydelse. Det visar även Ropika Risam i sin studie av twitter där det görs tydligt att kroppen har betydelse även när den verkar osynlig online. Kroppen är närvarande och den utopi som ibland målas upp av internet som en plats där vi alla kan existera som jämlikar oavsett vem man är finns inte (Risam, 2015).

4.2 Virtuella relationer - kollapsade dikotomier

Maria Bakardjieva kritiserar i artikeln *Virtual togetherness* (2003) ett dikotomt förhållningssätt till onlinekommunikation. Detta dikotoma förhållningssätt som ställer upp virtuella sammanhang mot verkliga (genuina) menar hon begränsar vår förståelse av den rad praktiker som kan ske på internet. Att se på internet och virtuell kommunikation som något äkta eller något som åtminstone inte kan antas som varken äkta eller oäkta på förhand är en viktig utgångspunkt för att plocka upp nya och motsägelsefulla användningar av teknik (Bakardjieva, 2003:310f). Larissa Hjorth och Sun Sun Lim (2012) menar att överlappningar mellan privat och offentligt och suddar ut såväl som återinstiftar gränser mellan online och offline. Platser har hela tiden en andra position i det elektroniskt närvarande, både känslomässigt och socialt. En överlappning mellan det materiella och det virtuella som de kallar ”mobile intimacy”. De

gör genom sin mobila intimitet att det mobila, elektroniska, virtuella binds till platser och därav görs verkligt inte som ett separat eget fenomen i sig utan som en del av vardagen ihopkopplat med dess användare. Därför är också användarnas upplevelse av användandet viktigt för att förstå vad som händer med det och på vilka sätt de överlappar i och påverkar livet (Hjorth & Lim 2012:478). Även Rikke Andreassen (2017) pekar i sin studie av donator-släktskap på en kollaps av motsatsbegreppen privat och offentlighet. Att mötas online kan ske på många dubbeltydiga sätt visar Andreassen och det skapas en upplevelse av närhet i communitys på internet. Hjorth och Lims begrepp mobil intimitet anspelar både på intimitet som är möjlig genom mobiltelefoner och att den på så sätt blir mobil, den kan röra sig förflytta sig med användaren (Hjorth & Lim, 2012:478). Ingrid Richardson har i artikeln *Pocket technospaces: the bodily incorporation of mobile media* (2007) tittat på mobilanvändning utifrån ett fenomenologiskt perspektiv och ser på mobilen och kroppen i en kropp-verktygsrelation som en del av vårt förkroppsligande. Dikotomier i hur vi förstår rum förändras med den mobila tekniken menar Richardson och man kan känna närvaro av en kropp utöver dennas fysiska närvaro (Richardson, 2007:212). Hon argumenterar emot antagandet att upplevelsen av teknik är okroppslig eller framförallt visuell och menar att den fenomenologiskt kan förstås som högst kroppslig (ibid:214). Det är också så jag kommer förhålla mig till mobilen i min analys, som ett kroppsnära verktyg som är sammankopplat med förkroppsligande.

5 Analys

Jo men jag känner att det händer mig absolut jag är liksom inte där *där* på mitt jobb till exempel, jag har aldrig egentid för jag snapar¹ alltid med någon, det är nästan så. När man kommer hem är i sitt rum, jag snapar när jag är i badkaret, den tål vatten faktiskt. – *Wilma i intervju med Rakel*

Intervjuerna och informanter skiljer sig och möts i sina svar. Svaren från Annie, Rakel och Wilma är i stora delar överensstämmande medan Marias svar ofta går på tvärs med de övrigas. De alla säger saker som kan tolkas på flera sätt, de motsäger varandra och sig själva. De tycker ibland två saker samtidigt och de är ofta medvetna om det själva. Alla rör sig kring ämnet med fokus på relationers betydelse och upprätthållande av relationer i hög grad. Vad som kan uppnås med mobilen och hur de värderar det skiljer sig men de alla fäster betydelse vid handlingen som aktiv. Ibland är det svårt att prata om något som är så självklart i vardagen, svaren utvecklas i samtalet och ibland är det som att tänka högt.

Jag inledde alla intervjuer med en fråga med två svarsalternativ för att närma oss ämnet. Frågan var hur de ser på kommunikation via mobilen i allmänhet, vad deras spontana känsla var, bra eller dålig? "Bra! Superbra!" säger Wilma och Rakel följer upp "Verkligen kommunikation via mobilen är ju allt liksom, jag menar, det är väl det som man älskar med sin telefon." Annie svarar "Jag skulle väl säga det kanske är det viktigaste i mitt liv... eller kort så skulle jag svara det är bra." Marias svar var inte lika självklart "Hm, jo jag skulle säga att det är bra". Ingångarna till ämnet skiljer sig men de alla tycker inledningsvis att det är något bra även om de i sina svar lägger olika stor vikt vid den. Analysen delas in fyra teman vilka jag ser som centrala i intervjuerna och intressanta utifrån mina teoretiska utgångspunkter. Först kommer jag under rubriken "Närhet och avstånd" lyfta hur informanterna upplever geografiska avstånd via mobilen och hur upplevelsen av vara nära någon eller nära med någon skiftar beroende och oberoende av avstånd. Spänningsförhållandet mellan närhet i känsla och närhet geografiskt återkommer informanterna till och löper som en röd tråd genom hela materialet, det första avsnittet fungerar också som en introduktion till resten av analysen. Under rubriken "Känslor som får plats" kommer jag analysera hur de talar om värdet i att vara mitt i en känsla och kunna kommunicera den direkt utan fördröjning. Här kommer jag utöver min tidigare teori och forskning lyfta in Ulrika Dahls artikel *Femmebodiment: Notes on queer feminine shapes of*

---

¹ Snapchat är en fotodelnings- och multimediaapp som här används för att skicka bilder, videos och text i direktkommunikation med varandra.

vulnerability (2016) som diskuterar sårbarhet utifrån Ahmed i analysen. Den sista delen ”Aktiv handling – formas med varandra” behandlar hur de ser på kommunikation via telefonen som en aktiv handling och hur denna kommunikation påverkar och påverkas av varandra.

5.1 Närhet och avstånd

Något som återkommer genom alla intervjuer är skillnader och likheter mellan kommunicera via mobilen och att ses fysiskt. Det var ett av de teman jag valt att intervjuerna skulle kretsa kring men det återkommer genom alla intervjuer även utanför frågor om just närhet och distans specifikt, det verkar alltid finnas med som en aspekt i hur de interagerar. Informanterna har olika upplevelser om vad som är nära och hur kommunikation via mobiltelefonen upplevs. Geografisk plats, att känna sig nära och att definiera en vän som nära handlar om olika typer av närhet. Rakel och Wilma menar att avstånd nästintill försvinner i och med kommunikation via telefonen. Rakel säger “Det är ju det som är så fint eller det är ju det fina med hela grejen att avståndet inte finns [skrattar]” och Wilma svarar “Ja men det är fint att man alltid är nära, det är bra jag gillar det.” Att vara nära är för dem, som de talar om det här, är att vara till hands i mobilen och inte påverkat av geografisk plats. Annie kontrasterar sin kommunikation via mobilen med att fysiskt träffa sina vänner. “Ja eller jag tycker typ det känns som att kommunikation på olika sätt är så väldigt lika, alltså man *är* ju med varandra.” Att vara med varandra är för Annie inget som kräver att fysiskt vara på samma plats. Samtidigt beskriver hon också hur det är “sorgligt” att aldrig träffa sina vänner och motiverar det:

[...] jag vill ju ha dem i mina armar, pussa på deras hår, ta i deras kinder, hm... känna hur de luktar, skratta och inte bara skratta på sms i text. Jag vill veta hur de bor, ta i deras möbler. Och så vill jag att de ska göra det med mig också. - *Annie*

Annie både trycker på hur viktigt det fysiska samtidigt som hon tar den mobila kommunikationen på allvar, att vara med varandra kan vara att chatta även om hon också vill vara med sina vänner på samma fysiska plats. Att inte vara på plats för Annie är något som kompenseras genom mobilen och något som verkar kunna kompensera ganska väl - även om hon inte skulle välja det framför att träffas fysiskt. Annie lyfter också mötet mellan kroppar som intimt och viktigt i relationen. Ett möte mellan en vän och hennes möbler är värdefullt.

Det fysiska är något som inte Wilma och Rakel lägger så mycket vikt vid. Wilma snarare menar att vara med varandra fysiskt är något som andra gör ”Sådana som går på museum eller verkligen fikar tillsammans, men det gör inte jag och mina väninnor, vi pratar”. Marias kommunikation via mobilen påverkas av geografiska avstånd, hon vill uppleva saker med sina vänner – hon verkar vara den som Wilma pratar om som ”andra”.

Sen när man ses - då kan man göra saker ihop och få gemensamma upplevelser. Visst man vill ju också höra om vad varandra gör och så men ibland kan jag känna att när någon ska beskriva hur den har det och sen så har man bott ifrån varandra i fem år att det blir lite som när någon varit på semester och kommer tillbaka och ska berätta hur den har haft det - man har så dålig insyn i hur det är. Då är det mer meningsfullt att komma och hälsa på och se att personen visar ”här jobbar jag” och visar bara hur de lever sitt liv. - *Maria*

Maria kommunicerar med sina vänner, hon vill höra hur vänner längre bort har det. Det som blir verkligt värdefullt är dock att ses, uppleva saker tillsammans och fysiskt vara på plats i varandras liv. Hon vill se var de jobbar och Annie vill se hur någon bor, det är snarlikt även om Annie lägger mer vikt vid att hon vill kompensera för avståndet med kommunikation via mobiltelefonen medan man är ifrån varandra geografiskt.

Ja man vill att det ska vara som på riktigt. Jag tänker att det är det som är kärnan i att man kommunicerar hela tiden, att det är för att kompensera att man inte är med varandra. - *Annie*

För Rakel och Wilma verkar som sagt avståndet försvinna med mobilen, hemma är genom kontakt med vänner alltid närvarande så länge det finns wifi. Ingen av dem tycker att det är speciellt stor skillnad på att kommunicera över långa eller korta avstånd. Men det får en ännu större betydelse när möjligheten att träffas inte finns, då blir mobilen ett viktigt verktyg.

Men är ju klart att såhär, det blir ju ovärderligt om en kompis flyttar långt bort att man kan ha kontakt. Utan så hade man ju glömt bort varandra liksom. För att det kan jag tänka, jag kommer ihåg när en vän bodde i ett annat land och pluggade, just att såhär genom att man har så mycket kontakt på sociala medier så känns det som man inte glider ifrån varandra även om man befinner sig jättemånga mil isär. – *Rakel i intervju med Wilma*

Utan telefonen skulle man kunna förlora och glömma bort varandra, avståndet är ett hot om att försvinna från varandra, detta åtgärdas av kommunikation. Rakel och Wilma menar att det

nästan raderar avståndet. Betydelser av avstånd och närhet förskjuts med hjälp av telefonen men den fysiska närheten spelar fortfarande en stor roll oavsett om man ser mobil intimitet som sker över långa eller korta avstånd som uttraderande av avståndet. De alla pratar om att träffas fysiskt, de pekar på att upprätthållandet av relationen som sker medan man inte är med varandra också möjliggör att man sen ses i verkligheten och inte via mobilen. Att känna sig nära någon och identifiera någon som en *nära vän* visade sig i mina intervjuer fungera olika. Att någon gång i månaden komma och tänka på en nära vän långt bort eller konstant kommunicera för att kompensera att inte kunna vara med varandra hela tiden. Maria och Wilma pratar båda om *nära* vänner som befinner sig långt borta. Maria pratar inte med dem så ofta och hon tycker inte att kommunikationen som sker dem emellan en gång i månaden inte är så viktig, ”... även om jag skulle säga att de är några av mina närmaste vänner”. Wilmas relation med en kompis som definieras som ”jättenära” gör detta delvis baserat på att de har en relation som mediers via fotodelningsappen snapchat som är jämförbar med hennes och Rakels. Den är definitionen av att vara nära för Wilma, oavsett hur lång tid det är tills man ses tycker hon det fungerar likadant:

Näe, jag tycker inte det är så för jag har en jättenära kompis som jag lärt känna när jag bodde på en plats i ett år och vi är jättenära, vi har fortfarande daglig kontakt, jag vet exakt vad som händer i hennes liv jag vet liksom när hon är febersjuk och sådär. Och det är liksom exakt samma snaprelation som jag och Rakel har skillnaden är bara att min och den här vännens irl-prat är liksom när vi pratar i telefon det är då det mest känns som att vi hänger. Jag tycker inte det är så stor skillnad faktiskt, det blir inte det, det är samma liksom. – *Wilma i intervju med Rakel*

Att skriva till någon via mobiltelefonen kan förstås med Ahmeds fenomenologi som att sträcka sig efter någon annan och finna den där man förväntar sig att den ska vara - den inom räckhåll och man är orienterad för att man lyckats med sin utsträckning. Den egna kroppen vet var den kan finna en vän, de orienteras mot varandra och vägen mellan vännerna är dragen och tydlig (Ahmed, 2006a:11). Att vänner ömsesidigt vänder sig till varandra kan innebära intimitet i relationen, att man delar med sig av sig själv och lyssnar (Jamieson, 1991:7). När Annie förklarar att hon *är* med sina vänner också på distans och när Maria menar att det är mer meningsfullt att träffas och få insyn i den andras liv fysiskt så görs det klart att de värderar kommunikationens intima potential olika. För Maria är det fysiska rummet en bättre plats att vända sig till varandra, en möjlighet att få insyn i den andras liv på plats. Detta är också Annies åsikt men hon känner att också att intimitet uppnås via mobiltelefonen delvis för att kompensera att inte vara med varandra. De båda utövar upprätthållande på distans i olika utsträckning, för

att de vill dela olika delar av livet med varandra. Hur de känner inför kommunikationen får dem att hantera den på olika sätt och vända sig till den mer eller mindre. Beröring och att beröras behöver inte vara fysiskt för att man ska känna den (Folkmarson-Käll, 2013:31). Distinktionen mellan fysiskt och icke-fysiskt som Haraway ifrågasätter blir här flytande, kollapsad (Haraway 1991:153). Närheten som upplevs är inte fysisk, de är inte fysiskt på samma plats men den är inte icke-fysisk, känslor får oss känna och att agera. Den berör och sätter i rörelse. Interaktionen med mobiltelefonen är en del genom vilken vi förkroppsligas. Avståndet och utebliven kommunikation gör inte att närheten till Marias vänner försvinner på distans eller försvinner av att de knappt vänder sig till varandra under tiden de är ifrån varandra. Hur kommunikationen känns påverkar frekvensen, Wilmas känsla av närhet till sina vänner på olika platser gör att hon använder mobilen, hon och den hon sträcker sig efter drar en linje, en stig som Ahmed pratar om och de vandrar den båda två flera gånger varje dag. Vägen blir på grund av den positiva upplevelsen upptrampad, de orienterar sig mot varandra och vägen mot varandra laddas med mer eller mindre positiva känslor som gör att man fortsätter vända sig och orientera sig mot sin vän. Belöningen som Ahmed menar kommer av att orientera sig som förväntas kommer av att positiva känslor av att man gör det som man förväntas och förväntar sig i relationen (Ahmed, 2006a:16f). Känslor av närhet är ständigt närvarande i hur de väljer att sträcka till mobilen för att nå varandra, som Ahmed menar är känslor orienterande – de får oss att röra oss på ett sätt, vi sträcker oss mot objekt eller andra i vår omgivning som är laddade med känslor (Ahmed, 2004:4). Närheten som upplevs av Rakel och Wilma som raderar avstånd gör det för att de uppnår det som det vill åt i relationen, de lyckas med att överbrygga avstånd och återvänder då till samma orientering genom mobiltelefonen. Annie uppnår den inte men vill kompensera och återvänder därför för att få känna en viss närhet och att ”vara” med sina vänner på avstånd. Maria vänder sig dit, med jämna mellanrum men tycker inte att kommunikationen där är så intim, men avståndet dem emellan som vänner, försvinner inte. Det finns enligt Maria kvar, oberoende av det geografiska avståndet som Wilma och Rakel målar upp som ett hot mot en nära relation om man inte har tillgång till mobiltelefonen.

5.2 Sträckas ut - känslor som får plats

Ja man har utrymme, det är väl det. Det är ju väldigt, väldigt, väldigt underlättande. Det vet ju alla, att det väldigt mycket lättare att leva ett liv om man har folk runt sig som förstår vad man menar, som känner en och om man inte har dem runt sig så får man väl hitta alternativ som mobil till exempel. Så har man dem runt sig ändå. - *Annie*

Att ha folk runt sig behöver som vi sett tidigare med Annies förståelse inte vara fysiskt, det kan enligt hennes resonemang uppnås digitalt som kompensation för att de man vill ha runt sig inte är runt en i det fysiska rummet. Hon menar att man med mobilens direktkommunikation ges utrymme att uttrycka sig någon annanstans, att få plats med något som det inte finns plats för i rummet. Att utrymmet finns där är anledningen till man skriver till någon direkt, i affekt. Alla informanter benämner på något sätt hur det fungerar att kunna kommunicera direkt, utan fördröjning, mitt i en viss situation och framförallt – mitt i en viss känsla. Annie, Wilma och Rakel beskriver alla liknande upplevelser av mobilen som ett ständigt närvarande verktyg för att förmedla en känsla de upplever till någon som befinner sig någon annanstans. De menar alla att det är en tillgång att det kan ske direkt, i nuet, medan känslan är pågående. De vill dela med sig av nuet, innan känslan omformats till något annat och potentiellt förvärrats. Det är så de beskriver agerandet som mitt i något pågående och att tillgången till kommunikation, stöd och bekräftelse är positiv.

[...] absolut när det är liksom ett besked och du vill bara säga det. Då vill man ju få ut det direkt för det blir liksom löjligt att spara på det, för då kanske du inte är i den känslan längre. – *Wilma i intervju med Rakel*

Jag kommer ihåg när mitt ex dumpade mig, det *första* jag gjorde det var skicka ut ett massutskick på snap, jag bara markerade alla och ba "X har gjort slut" och grät. [Båda skrattar] Jag kommer verkligen ihåg det så tydligt och hur alla snaps bara rullade in. - *Rakel i intervju med Wilma*

Det kan vara väldigt skönt att typ få vara förstådd. Oftast om jag känner jättestort behov alltså att jag behöver fly in i mobilen så är det för att jag inte kan hantera det som min pågående verklighet erbjuder. Och att det tror jag ändå oftast handlar om att alltså kanske inte att jag känner mig missförstådd men inte förstår situationen eller inte förstår hur jag ska kommunicera med det rummet, att jag inte litar på att det jag säger kommer inte kommer förvridas. - *Annie*

Alla tre använder mobilen i affekt och lägger vikt vid möjligheten att vara direkt och på så sätt förmedla en känsla. De beskriver det som närmare verkligheten och att det bidrar till ett mer realistiskt samtal enligt Rakel och Wilma. Men de talar också om utlopp, att få ur sig en känsla istället för att låta den ligga och gnaga. Rakel, Wilma och Annie vill genom att vända sig till mobilen direkt få ur sig en känsla och få hjälp från någon som befinner sig någon annanstans att hantera den. Wilma beskriver också i likhet med Annie hur ensamhet med en känsla kan leda till att man "manipulerar sig själv i sitt huvud" och då avfärdar eller omformar känslan.

Utrymmet som Annie benämner i början verkar inte finnas i det rum där hon känner sig tvungen att vända sig till mobilen, där hon inte känner sig trygg med att bli förstådd. Utrymmet finns dock närvarande i mobilen, dit vänder hon sig när hon är osäker på det rum hon befinner sig i. Att komma med en känsla som man ensam har bearbetat är inte lika intressant som att dela med sig av en känsla genom hela processen. Maria lyfter en negativ aspekt av direktheten, att det kan störa nuet i det fysiska rummet.

Ja det tar folks tid, att man inte blir närvarande i nuet på samma sätt för det är ju inte bara man får ju också tänka hur det är när man umgås med en kompis som själv håller på med mobilen, det är ju inte bara att man själv får meddelanden. – *Maria*

Maria verkar inte heller tycka att förmedlandet av känslor är så centralt via mobilen eftersom hon ”inte skriver så mycket viktigt där”. Men hon benämner också, som de andra, värdet i att vara direkt och kunna förmedla i stunden även om hon ofta återkommer till att det är med betydelsefullt att träffas fysiskt. Hon motiverar värdet i direktkommunikationen lite annorlunda än de tidigare genom att beskriva det som ett sätt att lära känna personen bättre genom att ”få bättre insyn i andras liv”.

Ja men, för att det personer är med om och det som händer runt omkring dem det som definierar personen, eller man lär ju känna varandra bättre kan jag tycka. Utifrån vad den gör och vad som drabbar personen, det personen känner och så. - *Maria*

Annie lyfter också kommunikationens potentiella problem som ett sätt att fly från problem, samtidigt som hon menar att det samtidigt kan vara en förutsättning att hantera dem.

[...] det kan vara ett substitut för att ta hand om problem. Att man vänder sig tills sin trygga punkt istället... Men jag tänker att akuta grejer eller sånt som man verkligen behöver deala med dom kommer man ju tids nog deala med tids nog men man kanske bara gör hela processen bekvämare för en genom att inte behöva vara så utsatt hela tiden. - *Annie*

Att nå någon annan via mobilen är att med Ahmeds fenomenologiska förståelse ett sätt att expandera och orientera sig på ett visst sätt mot ett objekt eller ett annat subjekt. Rum och objekt är som jag visat tidigare anpassade efter vissa kroppar, att vara i ett rum som man kan känna sig hemma i. Att orientera sig igenom och att göra sig intim med omgivningen innebär att kroppen tillåts expandera och sträckas ut så som vi sett att de gör i relation till varandra (Ahmed,

2006a:51f). När Annie beskriver ett utrymme som finns i mobilen beskriver hon samtidigt hur det utrymmet inte finns i det fysiska rummet hon befinner sig i. Rum påverkar våra orienteringar och rummet påverkas av hur personer i rummet är riktade, att inte lita på och inte känna sig hemma i ett rum är en misslyckad orientering. Annie beskriver det som att vara utsatt och att utsattheten minskar om man har personer runt sig som man litar på och är de inte i samma fysiska rum kan de finnas med i mobiltelefonen. Digitala rummet ingen utopi skild från den fysiska världen (se; Risam, 2015) men en möjlighet att finna orientering det digitala rummet finns för informanterna och kan genom mobilen röra sig med Annie genom olika fysiska rum. I situationen som inte känns trygg vänder hon sig till en vän, sträcker ut och finner den där. Hon lyckas i sin orientering om än inte i det fysiska rum hon befinner sig i och får en möjlighet att sträckas ut och göra sig bekväm i det som Hjorth och Lim kallar en elektronisk position som lagras ovanpå det geografiska och fysiska (Hjorth & Lim, 2012:478). När Ahmed pratar om de performativa i orienteringar så pekar hon på hur linjer/orienteringar skapas av återupprepning, att flera följer linjen gör den upptrampad, tydlig och lättare att välja (Ahmed, 2006a:17). På den linje som Annie här väljer kan hon inte sägas orientera sig queert, det är ett sätt att hitta snarare än att riskera att gå vilse. Det finns ingen som vill stoppa eller inordna henne i en normativ ordning för hon avviker inte från den. Med Ahmeds förståelse av upptrampade vägar så har och fortsätter alla informanter trampa upp sina stigar väga mot varandra, fram och tillbaka ömsesidigt och gör vägen lätt att orientera sig på. Där de trampat upp en stig mot varandra tusen gånger tidigare och det finns egentligen inget som stoppar dem från den orienteringen eftersom den inte avviker, den syns knappt i rummet förutom en blick ner i mobilen.

När de talar om utlopp och bekräftelse som de får ut av att höra av sig mitt i en känsla så är det ett sätt att göra plats för en känsla som de inte har utrymme att uttrycka i rummet. Det publika rummet kan ha ett privat rum i det digitala. Det är en känsla som rör dem och får dem att vilja få utlopp, de agerar på känslan och vill förankra i någon annan. Dahl (2016) tar i sin artikel, med inspiration från Ahmeds teorier kring både känslor och queer fenomenologi, upp vikten av sårbarhet i relation till queera feminina kroppar. Dahl menar i dialog med Ahmed att sårbarhet inte kan stå i kontrast till en sluten ogenomtränglig stark kvinna stängd från påverkan från omvärlden. Hon menar med hänvisning till Ahmed att sårbarhet och öppenhet målas upp som ett hot, att världen riskerar att läcka in i kroppen och kroppens innehåll läcka ut (Dahl, 2016:48f). Att vara sårbar och röras av känslor är oundvikligt och distinktionen mellan privat/offentligt är inte absolut och alltid i samröre med varandra (Berlant, 1998:283) och en föreställning av en kropp som är enhetlig och aldrig felande sluten från påverkan av omgivningen existerar inte

(Ahmed, 2006:11). De får utlopp för och hanterar känslorna innan de är processade i ensamhet som både Annie och Wilma beskriver som vad som skulle hända om de inte hörde av sig till någon. Då menar de att känslan skulle förändrats, modifierats av den egna hjärnan och kanske avfärdas som oviktig. Att vara direkt i det här fallet och låta kroppen drivas av en känsla att sträckas ut mot en vän blir här ett sätt att inte släta över och komma över en sårbarhet utan vara i den och vara öppen för den respons som kommer. Inte i rummet i vilket man befinner sig men där man känner sig hemma och trygg, på en väg mot en vän man vandrat tusen gånger förut.

Ett problem med den utsträckningen som Annie och Maria tar upp är att inte vara närvarande i det fysiska nuet när man vänder sig och sträcker sig någon annanstans. Det är en trygghet som är både positiv och begränsande menar Annie, dock menar hon också att utsattheten minskar genom att inte vara utsatt i ett rum, det digitala. Maria menar också att direktheten ger något, att relationen bygger på att veta saker som drabbar en person är ett värde för att det bidrar till att lära känna denna. Sårbarheten går emot dikotomier kring privat och offentligt, kroppsligt och icke-kroppsligt, fysiskt och icke-fysiskt. Att överskrida sådana gränser är ett sätt att öppna upp i relation till varandra och erkänna hur kroppen tar form i världen och med världen (Dahl, 2016:49).

Justice is not simply a feeling. And feelings are not always just. But justice involves feelings, which move us across the surfaces of the world, creating ripples in the intimate contours of our lives. Where we go, with these feelings, remains an open question. (Ahmed, 2004:202)

De väljer från vart påverkan de formas med ska komma från och vilka de vill öppna sig för utöver det rummet som de är i – från och för varandra. I talet om detta verkar de lita på och vara beredda att vara öppna för att kasta ut känslan, omforma, förstå och utveckla den tillsammans. De vänder sig mot andra kroppar istället för att sårbarheten bara är just i det fysiska rummet, där det inre läcker ut och rummet läcker in väljer de en till dimension som de litar på kan ta emot dem. Sundéns tanke om en olydighet inom oss, inom det maskineri som vi vill ge sken av fungerar perfekt, osynligt och utan problem träder fram i sårbarhet som blottar något annat än en sammanhållen yta eller hud utan sprickor och glapp (Sundén, 2016:40). Istället för att ignorera sårbarheten, öppenheten i kroppen, så delas den med andra, de man väljer att rikta sig mot och (så länge det finns täckning) är inom räckhåll.

5.3 En aktiv handling – formas av och med varandra

Jamen om jag tänker på distraktion då tänker jag mer på mitt mobilspel och instagram² typ. Men när jag pratar med folk så pratar jag ju med dem och det är ju en väldigt aktiv handling. – *Annie*

Att kommunicera med varandra via mobiltelefonen är aktiv handling som tas på allvar, det har visats i hur de alla talar om värdet av kontakt och de relationer som de aktivt återkommer till via mobilen. Direktkommunikationen sätts i kontrast till andra sätt att vända sig till mobilen, Rakel, Wilma och Annie tar alla upp instagram som exempel på något som inte är värderat lika högt eller viktigt som kommunikation, som något som mer kan ses som ett slöseri med tid för att det inte på samma sätt handlar om relationer. Annie menar att det är för att ”det är publikt, det är inte intimt”. Maria säger att hon inte har instagram. Det handlar om att ta relationen till sina vänner på allvar att ta kommunikationen på allvar menar Rakel.

Man tar det ju på stort allvar för att man vill ta sin, eller vi är ju liksom bästa kompisar så då vill man ju ta den på stort allvar. För att det är den man helst tar på stort allvar. Om det makes sense. – *Rakel i intervju med Wilma*

Även Maria som inte använde direktkommunikationen i så stor utsträckning som de andra tar den på allvar, avsätter tid och fokuserar på att svara på meddelanden. Känslor av ansvar som ibland verkar motvilliga infinner sig inför att läsa och svara, det kräver sin tid och dedikation.

Ja mer så att det är ofrivilligt och då kanske att man drar sig för att eller att jag kan känna att jag glömmer bort och så svara på folks grejer just av den anledningen att jag känner nej jag har inte tid att svara för då kommer jag behöva fortsätta. Så man måste avsätta lite tid till det. - *Maria*

Sen så just det där med att man, jag känner personligen att jag kan va så rädd att såhär glida ifrån vänner och såhär tappa kontakten, jag kan bli så ledsen och bara gud nu har jag inte, nu har vi helt tappat kontakten typ. Så då är det såhär ett ständigt upprätthållande av ens vänskapsrelationer och just som vi sa skulle man ha typ två kompisar ja då skulle jag nog ha tid att hålla igång dem men har man liksom fler kompisar och typ väldigt mycket som man gör på dagarna då är det ju liksom, the key är att skicka iväg lite snaps.- *Rakel i intervju med Wilma*

---

² Bilddelningstjänst där användare lägger upp bilder offentligt eller inför ett antal följare.

Rakel är rädd för att glida ifrån vänner, rädslan för att tappa kontakten motverkar hon genom att upprätthålla en kontinuerlig kontakt. Hon återkommer till dem för att hålla dem nära, åtminstone i mobilen, för att de inte ska glida bort och försvunna. Hon kan drabbas av en känsla av att de är borta, att de glidit ifrån varandra men vänder sig till mobilen för att nå dem igen. Hon sträcker sig mot dem och få tag på dem. De är fortfarande inom räckhåll, nyckeln till hennes upprätthållande är mobilen. Tillfällen då informanterna vänder sig till mobilen är olika, hur frekvent och hur de ser på handlingen skiljer sig. Dock rör sig alla kring en tanke om ett upprätthållande av relationer via telefonen. Slutmålet med att använda sig av mobil kommunikation verkar vara detsamma som att känna intimitet med den man kommunicerar med, men hur och när detta ska infinna sig skiljer sig. Att upprätthålla en relation är ett sätt som alla på något sätt benämner, mobilen fungerar som ett verktyg att påminna och påminnas om varandra och göra det möjligt att fortsätta vara vänner. De formas i användandet av varandra, anpassar sig och skapar gemensamma regler för hur det ska fungera, hur ömsesidigheten ska uppnås i kommunikationen. Annie som pratar om när man vet att en relation är intim och säger:

[...] kanske när man känner sig fri att säga vad som helst som comes to mind. I det läget när man slutar modifiera sitt eget språk för att passa den andra utan mer att man har ett gemensamt språk. Och att man litar på att det som man säger kommer tas emot på det sättet som man menar. – *Annie*

Som Annie beskriver det som diskuterades även under föregående rubrik så handlar det om att lita på att man kommer bli förstådd. Att inte behöva modifiera sitt språk utan skapa en gemensam förståelse, en gemensam värld, en gemensam linje mellan varandra att orientera sig efter gör relationen intim. Hon menar också att ”kommunikationen är anpassat efter relationen snarare än mediet.” Kommunikationen via mobilen formas av relationen och som vi sett innan formas och upprätthålls relationen av kommunikationen via mobiltelefonen. Även Maria beskriver en kommunikation anpassad efter relationen och hur man känner varandra när hon förklarar hur hon kommunicerar med en av sina vänner via mobiltelefonen.

[...] för henne är det mycket ja men...då är jag medveten om att, henne är jag mer mån om att svara hyfsat tidigt eller jag försöker iallafall att inte dra ut på det för mycket för att jag vet att hon känner sig trygg med att någon svarar eller vill få bekräftelse och kan oro sig om man inte svarar för att hon har ångest och så. Medans med andra då vet jag att då gör det ingenting om jag låter det dröja. - *Maria*

Maria känsla av ansvar kopplat till relationerna och till mobiltelefonen bedömer hon som viktigt. Hon anpassar sin användning av mediet efter relationen trots att hon själv inte lägger så stor vikt vid just kommunikation via mobiltelefonen. Det går inte att separera relationerna från kommunikationen hur de än värderar den. Relationens upprätthållande och utveckling är ständigt närvarande i intervjuerna, hur de lär känna varandra och finns i varandras liv – ibland via mobiltelefonen. På frågan om hur det känns att få ett gulligt sms från en kompis svarar Maria:

Jag vet inte! [skratt] det känns väl kul just när det är ömsesidigt eller om man själv kan känna igen det att “shit nu saknar jag den här personen” eller “vad roligt om hon var här” liksom. Ja och skönt kanske någon slags bekräftelse när man inte hörs av så ofta att det fortfarande är som vanligt att man fortfarande är lika nära fast man inte hörs så ofta. – *Maria*

Mobilen laddas med känslor kopplade till relationen. Känslor av ansvar, stress, glädje, sorg, ilska och kärlek. Ömsesidighet bekräftas, orienteringar mot varandra görs om och om igen. Det är alltid närvarande eller kan åtminstone alltid vara närvarande. Marias känslor av ansvar kan kopplas till Baym och Hall (2011) som drar slutsatsen att ökad användning av kommunikation via mobiltelefonen ökar det ömsesidiga beroendet i relationen och kraven på att alltid vara tillgänglig (Baym & Hall, 2011:327). Alla känslor som kommunikationen och relationen väcker hanteras och får informanterna att agera på olika sätt som vi sett tidigare. Känslor får oss att röra oss mot och från objekt och andra på olika sätt. Känslor fastnar också enligt Ahmed, något som Dahl (2016) tar upp genom att visa hur sårbarhet och stickiness/klistrighet hör ihop (Dahl, 2016:37). Att ta bort en sköld, ett tufft skal är som nämnt ovan enligt Dahl ihopkopplat med fara, en risk att vara öppen och att bli påverkad (ibid:44). Sårbarhet erkänner av att vi hör samman med och formas, omformas och formar i världen och med varandra (ibid:49). Dahl menar att femmebodiment är sticky, klistrar kroppar samman (ibid:44). Exakt vad som utgör det klistret som håller informanternas relationer samman och vad som håller dem samman med varandra kan jag inte säga. Men det blir tydligt att känslor blir kvar och upprepas. Känslor uttrycks på olika sätt i olika utsträckning. Informanterna formar gemensamma förståelser med sina vänner, de formas av och med varandra i sin kommunikation. Maria svarar snabbt när hon vet att en ångest kan utlösas hos sin vän annars, Annie känner sig trygg i de gemensamma minnena som försäkrar om att vad hon säger kommer tas emot, Rakels rädsla kan hävas – ett tag. Det verkar som alla som Rakel säger tar det på stort allvar. Mobilen som objekt blir klistrigt (sticky) med minnen, det går att scrolla i gamla konversationer och bilder men det är snarare

linjen/vägen/orienteringen mot varandra som de skapat mellan sig som är laddad med känslor och minnen av relationen och varandra. En vardag som levs till stora delar isär kan klistras samman, ömsesidighet kan göra sig påmind. De orienterar sig mot varandra gång på gång, sträcker sig och litar på att någon kan nås. Även om båda är i rörelse så avbryts inte rörelsen mot varandra. De gör sig i rörelse intima med varandra och därigenom hemmastadda i ett rum i rörelse.

6 Slutdiskussion

[...] man använder liksom delade erfarenheter och sånt för att kunna ge en så accurate bild som möjligt av vad det är man menar. Så om min bästis skriver att hon har mensvärk till exempel, så vet jag det är jättejobbigt för henne. Och om jag säger det till henne så vet hon att det är jättejobbigt för mig men hon vet också att jag inte har lika ont som hon. - *Annie*

Genom mobiltelefonens uppstår möten i vilka det förekommer olika grad av intimitet som sker i stunden och över långa avstånd. Kommunikationen och intimiteten som uppstår får oss att förhålla oss till varandra på nya sätt. Det skapar nya behov, vanor och kommunikationsmönster som man kan anpassa sig till på olika sätt. Annie argumenterade för att det för henne gjorde en jobbig situation mer genomlevbar. Den möjliggör känslomässigt stöd och bekräftelse på distans och bidrar på så sätt till att underlätta att genomleva olika situationer även när de som man definierar som sina nära inte är i närheten. Denna intima kommunikation är inte separerat från den materiella eller verkliga världen utan är tätt sammanflätad med den fysiska världen. Att ha tillgång till tekniken är för det första en högst materiell fråga och att känslomässigt arbete därigenom kan inte heller bestämt separeras från resten av livet. Det är ett sätt att kommunicera som inte endast kan ses som en kompensation eller något som görs *bara* för att möjligheten finns. Skulle möjligheten försvinna så skulle det få konsekvenser och det skulle inte kunna ersättas, det skulle inte längre göras på samma sätt och kvalitéer som identifierats här skulle gå förlorade. Det är för många en del av livet och en del av kroppen genom vilken vi rör och blir rörda. Därför måste intimitet genom direktkommunikation via mobilen ses som en egen unik del av en relation. Jag ser genom att undersöka den hur de gör entré i varandras liv. Det sker inte genom magi. Deras ankomst till varandra sker ibland omärkbart, de avviker inte från någon förväntad livslinje. Det räknas inte som en livslinje - snarare kanske en sidolinje, utan att vara en, enligt Ahmed, queer avvikande desorientering. Men orienteringen har betydelse och innehåll, den formar också livet och kroppen. Med en mobil i handen eller inte. Informanterna rör sig parallellt i varandras liv, vända mot varandra med jämna eller ojämna mellanrum. Att ta bort den skulle märkas, något skulle förloras. Att se den som en unik del i en relation innebär inte heller att den kan separeras från resten av livet. Även Maria som inte lägger så stor vikt vid direktkommunikation via mobiltelefonen, som vid ett tillfälle liknar sin kommunikation via mobilen med brevskrivning, skulle behöva börja skriva brev, ändra riktning och göra något annat. Om vi återvänder till Haraways kollaps mellan fysisk och icke-fysiskt och till Ahmeds argument för känslors relevans så kan det som min undersökning blottlagt ses som ett

emotionellt arbete som inte kan sättas i kontrast till något annat sätt att göra intimitet eller separeras från kroppen eller dess orientering i världen. Spåren av vänners gemensamma liv finns i mobilen och på den vana orienterade vägen mellan dem. Vi formas av det vi riktar oss mot och vi formar det. Kroppens utgångspunkt varifrån den sträcker sig befinner sig både i fysiska och virtuella rum och orienteringar i dem pågår synligt och osynligt. Att sträcka sig efter mobilen vara att sträcka sig, och nå, en vän.

7 Källor och litteratur

- Ahmed, Sara. 2006a. *Queer phenomenology - orientations, objects, others*. United States of America: Duke University press.
- Ahmed, Sara. 2006b. "Orientations: Toward a Queer Phenomenology". *GLQ* 12(4): 543-574.
- Ahmed, Sara. 2004. *The Cultrual Politics of Emotion*. Edinburgh : Edinburgh University Press.
- Amparo Lasén & Elena Casado. 2012. "Mobile Telephony and the Remediation of Couple Intimacy", *Feminist Media Studies*, 12:4, 550-559, DOI: 10.1080/14680777.2012.74187
- Andreassen, Rikke. 2017. "New kinships, new family formations and negotiations of intimacy via social mediasites", *Journal of Gender Studies*, Volume 26 361-371. DOI: 10.1080/09589236.2017.1287683
- Bakardjieva, Maria. 2003. "Virtual togetherness", *Media, Culture & Society*, SAGE Publications Vol. 25: 291–313
- Baym, Nancy K & Jeffrey A. Hall. 2011. Calling and texting (too much): Mobile maintenance expectations, (over)dependence, entrapment, and friendship satisfaction. *new media and society*, 14(2) 316-331. DOI: 10.1177/1461444811415047.
- Berlant, Lauren. 1998. Intimacy: A Special Issue. *Critical Inquiry*, Vol. 24, No. 2, Intimacy, pp. 281-288
- Braidotti, Rosi. 2012. "Att bli kvinna: Om förkroppsligade skillnader", i Cecilia Åsberg, Martin Hultman & Francis Lee, red. *Posthumanistiska nyckeltexter*. Lund: Studentlitteratur.
- Carmbrant, Christina. 2016. "Surfandet gnager i många relationer", *GP*. 13 februari. <http://www.gp.se/nyheter/g%C3%B6teborg/surfandet-gnager-i-m%C3%A5nga-relationer-1.615> (Hämtad 2018-05-18)
- Dahl, Ulrika. 2017. "Femmebodiment: Notes on queer feminine shapes of vulnerability". *Feminist Theory*. 18(1): 35-53. <https://doi.org/10.1177/1464700116683902>. Doi: 0163-4437(200303)25:3;291–313;032472
- Dobson, Amy. 2011. "The representation of female friendships on young women's MySpace profiles: the all- female world and the feminine 'other' " i Dunkels, Frånberg, & Hällgren. (red.). *Culture and Net Culture: Online Social Practices*. 126-152. Doi:10.4018/978-1-60960-209-3
- Folkmarson Käll, Lisa. 2013. "Närhetens intima avstånd: Om känslens som sammanbindande och gränsdragande". *Tidskrift för genusvetenskap* 4: 27-45

- Gerber, Livia, Mitchell Hobbs & Stephen Owen. 2016. "Liquid love? Dating apps, sex, relationships and the digital transformation of intimacy". *Journal of sociology*, Vol. 53:2, 271-284. DOI: 10.1177/1440783316662718.
- Haraway, Donna. 1991. *Simians, Cyborgs and Women: The Reinvention of Nature*. London: Free Association Books.
- Hjorth, Larissa & Sun Sun Lim. 2012. "Mobile intimacy in an age of affective mobile media". *Feminist Media Studies*, 12:4, 477-484. Doi: 10.1080/14680777.2012.741860.
- Jamieson, Lynn. 2011. "Intimacy as a Concept: Explaining Social Change in the Context of Globalisation or Another Form of Ethnocentrism?" *Sociological Research Online*, 16 (4) 15
- Jamieson, Lynn. 1998. *Intimacy: Personal relationships in modern societies*. Cambridge: Polity Press.
- Kanai, Akain. 2017. "Girlfriendship and sameness: affective belonging in a digital intimate public". *Journal of Genderstudies*, 26:3: 293-306. Routledge. DOI: 10.1080/09589236.2017.1281108
- Lidbo, Ulrika. 2010. "Tekniken - ett hot mot kärleken". *Aftonbladet*. 8 juni.
<https://www.aftonbladet.se/relationer/article12496851.ab> (Hämtad 2018-05-18)
- Renulf, Kristin. 2016. "Så kan telefonen sabba ditt förhållande". *SVT*. 24 maj.
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/jonkoping/sa-kan-telefonen-forstora-ditt-forhallande> (Hämtad 2018-05-18)
- Richardson, Ingrid. (2007). "Pocket technospaces: the bodily incorporation of mobile media", *Continuum*, 21:2, 205-215. DOI: 10.1080/10304310701269057
- Ropika, Risam. 2015. "Toxic femininity 4.0". *First Monday*, 20(4-6).
Doi: <http://dx.doi.org/10.5210/fm.v20i4.5896>
- Sundén, Jenny. 2016. "Glitch, genus, tillfälligt avbrott: Femininitet som trasighetens teknologi", *Lambda Nordica* 1-2: 23-45.
- Thomsson, Heléne. 2010. *Reflexiva intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.
- Turkle, Sherry. 2012. *Alone together: Why We Expect More from Technology and Less From Each Other*. New York: Basic Books.

8 Bilaga: Intervjuguide

Presentera mig och undersökningen. Den kommer anonymiseras, du behöver inte svara på något du inte är bekväm med. Inspelningen kommer bara att användas av mig i syfte att transkribera och plocka ut citat och teman till uppsatsen. Är det något som i efterhand som ni vill att jag tar bort så är det bara att kontakta mig.

Namn: Riktiga, fingerade namn valda av dig/er eller mig?

Relationer via mobilen

- Vilken är din uppfattning om kontakt via mobilen som en del i en relation - simpelt bra/dåligt?
- Vilka appar/funktioner använder du för att kommunicera med dina vänner? Ringa? Smsa? Snapchat?
- Hur mycket använder du dig av mobilkommunikation - med vänner? Hur brukar en vanlig dag se ut?
- Är den kommunikationen viktig? Varför / varför inte?
- Måste man använda kommunikation via mobilen på ett visst sätt? Finns regler eller bra och dåliga sätt att använda sig av den?
- Finns det negativa konsekvenser?
- Tar det bort något från relationer till vänner?

Närhet och avstånd

- Är det viktigt att ses med vänner fysiskt?
- Vad är skillnaden mellan att kommunicera via mobilen respektive fysiskt tillsammans?
- Finns det skillnader i kommunikation i olika relationer? De som bor nära eller långt bort?
- Går det att förmedla känslor via mobilen? Om ja, hur?

Rummets påverkan

- Var brukar du oftast befinna dig vid er interaktion?
- Kan ditt mobilanvändande vara en reaktion på något som händer i situationen du befinner dig?
- Finns det platser och tillfällen när den är mer intensiv?
- Mindre intensiv?
- Kan den begränsas fast du inte vill den ska det? När gör den det? Varför?
- Är det lätt att förlora fokus på telefonen på grund av saker omkring?
- Kan du förlora fokus på saker runt omkring på grund av kommunikation via telefonen?

Känslor

Genomgående fråga om känslor som uppstår, ligger bakom eller orsakas av kommunikationen eller hur de ser på den.

- Hur känns det?
- Varför känns det så?
- Vilken känsla uppstår då?